

Укладач: **Галина Вікторівна Лінчевська**,
методист НМЦ громадянського виховання,
виховних технологій та позашкільної освіти
ІППО КУ імені Бориса Грінченка

Перший урок у 2011-2012 навчальному році, присвячений 20-й річниці Незалежності України
(на допомогу класному керівникові)

Україна - наш спільний дім

Мета: поглибити знання учнів про незалежну Україну та її державні символи, проаналізувати етапи здобуття українським народом державної самостійності; розвивати логічне мислення, вміння порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти, робити висновки, відстоювати власну позицію; виховувати почуття патріотизму та національної гордості, любов до рідного краю, розуміння своєї причетності до подій, що відбуваються в Україні, формувати переконаність у нетлінності духовних скарбів України.

Обладнання: зображення Державних Символів України – Державного Прапора України, Державного Герба України, карта України, видання Конституції України, музичні записи Державного Гімну України та пісні Т. Петриненка «Україна».

На дошці розміщено зображення державних символів: Державного Прапора та Державного Герба України.

ХІД УРОКУ

Учитель:

– Дозвольте привітати вас із першим уроком вашого першого дня в школі в новому навчальному році. Його тема буде такою ж урочистою, як і цей день.

Двадцять років тому, як вінець багатовікових державотворчих пошуків українців, на політичній карті світу постала незалежна Українська держава. Це був справді епохальний прорив України до нового політичного буття, який започаткував новітню сторінку історії нашого народу.

Звучить пісня Т. Петриненка «Україна».

Свій урок ми розпочали чудовою піснею Т. Петриненка, у яку митець уклав свої найкращі почуття, свою синівську любов до рідної землі, до України.

А що для вас означає це величне слово - Україна? *(Відповіді учнів).*

Дійсно, Україна – це і наша земля, і наша культура, і наша українська мова. Україна – незалежна суверенна держава.

В Україні з давніх-давен живе український народ. У своїй сім'ї він добросердечно прихистив представників інших народів. Пліч-о-пліч з українцями живуть росіяни, поляки, молдовани, греки, євреї, німці та представники інших національностей. Усі вони мирно трудяться на благо спільної Батьківщини.

І якої б теми ми не торкнулися – український етнос, українська нація, українська мова, українська культура – ключовою в усіх випадках постає проблема державності.

Адже в своїй державі можна розвивати власну культуру, свою рідну мову. Тарас Шевченко писав: «В своїй хаті своя правда і сила, і воля...».

Сучасна незалежна Україна є спадкоємицею багатовікового державотворчого досвіду на українській землі. У

1917–1918 роках, уперше після кількох століть поневолення, українська нація створила власну державу, відбулося об'єднання навколо української державницької ідеї. Слід згадати, що в той період відбулася дуже важлива для України подія – 22 січня 1919 року Директорією УНР був проголошений Акт злуки Української Народної Республіки із Західноукраїнською Народною Республікою в одну Соборну Українську державу. Не випадково саме 22 січня 1990 року між Києвом і Львовом утворився символічний живий ланцюг єднання - як символ відродження української державницької ідеї.

Після поразки національно-визвольних і державницьких змагань 1917-1920 років українські патріотичні сили продовжували боротьбу за відновлення державності. Варто згадати розвиток дисидентського руху в Україні в 60-80 роках ХХ століття.

Зерна, кинуті свого часу, дали сходи. 24 серпня 1991 року весь світ дізнався про створення нової держави – суверенної України, що обрала для себе демократію за основу політичної системи. А 1 грудня 1991 року на Всеукраїнському референдумі понад 90 % громадян віддали свої голоси за незалежну Українську державу. 2011 року народ України святкує 20 років, відколи здійснилася споконвічна мрія наших предків – бути господарями на своїй прекрасній і чарівній землі. Щороку в цей день ми відзначаємо велике свято – День Незалежності України.

Безумовно, 1991 рік навечно увійшов золотою сторінкою в історію нашої країни, започаткував нову епоху в житті українського народу, закріпив його вікові прагнення до національного відродження, духовної свободи, економічного зростання, культурного піднесення. Нехай серця українців наповнюються гордістю за свою державу, прагненням до єдності та порозуміння, а наша плідна праця буде надійною запорукою щасливого майбутнього.

Нема на світі України

Без хвиль могутнього Дніпра,

Як українця – без калини,
Без солов'я і рушника.
Народ, що вік при бурі й сонці,
Віддав землі, як мати доньці,
Всі сили, працю і любов,
Щоб Україна знов і знов,
Росла, цвіла!.. Щоб твердо стала
На шлях, який собі обрала.
І в незалежному житті
Долала всі шляхи круті.

О. Шелест.

Учитель:

– Кожна держава світу обов'язково має свої символи. Україна – не виняток. Державні символи України – Герб, Прапор, Гімн.

Запитання до учнів:

Що означає державна символіка України ? *(Відповіді учнів).*

Учитель:

– Герб нашої держави – тризуб – має глибокі історичні корені, належить до часів князювання в Києві Володимира Великого (980–1015 рр.). Він символізує ту ж трійцю життєтворчих енергій, що і хрест, – Мудрість, Знання і Любов, які виходять з одного джерела. Ми можемо пишатися нашим Гербом як символом загальнолюдських цінностей, що мають

історичні корені.

2 вересня 1991 року над будинком Верховної Ради України було піднято синьо-жовтий прапор – символ незалежності та суверенітету нашої держави. А 28 січня 1992 року Верховна Рада України затвердила Державним прапором синьо-жовте полотнище. Синій колір символізує чисте небо, мир; жовтий – достаток і працелюбність.

Прапор є офіційною емблемою, символом суверенітету України. Тому 23 серпня 2004 року на вшанування багатовікової історії українського державотворення, державної символіки України Указом Президента України було встановлено відзначати щорічно 23 серпня День Державного прапора України.

Український народ із повагою ставиться до своїх символів. Прапор і Герб є святинями, тому їх слід шанувати й берегти.

Гімн України – це головна пісня, яка виконується на всіх урочистих подіях. У його основу покладено мелодію пісні композитора ХІХ століття Михайла Вербицького на слова Павла Чубинського «Ще не вмерла України...»

Звучить Гімн України.

Учитель:

– Двадцять років ми живемо в незалежній Україні й повинні гордитися тим, що маємо свою державу, мову, землю, традиції і символи. Той є справжнім патріотом, хто своїми вчинками, поведінкою, працею, знаннями і вчинками зміцнює її могутність.

Перші кроки незалежності стали випробуванням для всіх, тестуванням на зрілість, терпіння, толерантність, нарешті – на здоровий глузд.

За роки незалежності багато чого змінилося в нашій країні. Зроблено багато, але належить зробити ще більше. Нам треба утвердити Україну як високорозвинену, незалежну європейську державу.

Український народ знайде в собі сили і волю, щоб подолати всі труднощі, розумно синтезувати найкращі національні

надбання та світовий досвід на шляху розбудови своєї держави.

Україна - наша земля, наша держава, і господарями в ній є ми! Нехай безсмертний героїзм предків скріплює нашу національну волю й насагу на ниві розбудови й утвердження української держави.

Де б ти не був, із ким би ти не зустрічався, що б не робив – пам'ятай, що ти вільний громадянин вільної країни.

У єдності переможемо і передамо в руки прийдешніх поколінь горду, вільну і багату Україну!

Запитання до учнів.

1. Розкажіть про географічне положення, населення та місце України у світі.
2. Яких успіхів, на вашу думку, досягла Україна за роки незалежності?
3. Які ви бачите перспективи розвитку нашої держави?

(Відповіді учнів).

Учитель:

– У нас є все для того, щоб побудувати могутню незалежну державу. Адже де ще є такі родючі чорноземи, надзвичайно сприятливий клімат, працьовиті люди, інтелектуальний потенціал! І тільки від нас залежить, чи скористаємось ми вповні цим історичним шансом. Від підростаючого покоління теж багато залежить. Будьте ж патріотами своєї Вітчизни. Любіть і шануйте свою Україну! Не забуваймо, що ми – українці. Бережімо рідну землю, національну гідність.

Запам'ятайте вислів Максима Рильського: «Хто не знає свого минулого, той не вартий свого майбутнього».

Є багато країн на землі,
В них озера, річки і домівки...

Є країни великі й малі.

Та найкраща завжди – Батьківщина!

А Батьківщина наша – це Україна, яка живе і на повні груди дихає повітрям свободи.

Використана література

1. Конституція України.
2. Досяк І.М. Шкільні свята від вересня до травня. – Х.: Видавнича група «Основа», 2008. – 235 с. (Серія «Виховання в школі»).
3. Класні години. 10-11 класи. – Х.: Видавнича група «Основа», 2009. – 176 с.
4. Куріпка С. Сценарії позакласних заходів. 4-те вид. – Х.: Видавнича група «Основа», 2009. – 176 с.
5. Литвин В.М. Історія України: Підручник. 2-ге доопрацьоване та доповнене видання. – К.: Наукова думка, 2008. – 815 с.
6. На допомогу класному керівникові. 9-11 класи. Упоряд. М. Голубченко. – К.: Ред. загальнопед. газ., 2003.
7. Трихін І.О., Шпак О.Т, Основи шкільного виховання: Навчальний посібник. – К.: Центр. навч. літ., 2004.